

2

Dialogokaart huisacademies

Deze dialogokaart is een richtingwijzer voor coördinatoren en andere belanghebbenden van huisacademies. Welke richting gaan jullie op? Hoe doorbreek je de huidige grenzen? Wat zijn de eerstvolgende stappen die jullie willen zetten? Welke partners heb je daarvoor nodig?

2.1 Dialogokaart deel A: Huidige waarden van de huisacademie

Waarden van de huisacademie

Inzet van huisacademies is om de professionele ontwikkeling en kennisdeling binnen de organisatie een impuls te geven. De vorm en inhoud van de activiteiten van de huisacademies verschillen: voor de ene huisacademie is het vooral van belang om de kennisdeling binnen het team te stimuleren terwijl een andere huisacademie er waarde aan hecht om de blik te verbreden en de professionals in contact te brengen met kennis en collega's buiten de eigen context.

Op grond waarvan kiezen huisacademies hiervoor? Het is zinvol om daarover het gesprek te voeren en met elkaar te onderzoeken welke waarden er aan de uitvoering ten grondslag liggen. Door dat gesprek en dat waardenonderzoek wordt duidelijk waar jullie huisacademie voor staat en welke invulling in de toekomst passend is.

Dialogovragen om zelf te overdenken en met collega's te bespreken:

1. Wat zie je als de kracht en de kwaliteit van jullie huisacademie?
2. Wat willen jullie graag bereiken met de huisacademie?
3. Welke waarden zijn herkenbaar in de huidige activiteiten?
4. Hoe sluiten deze waarden aan bij jouw persoonlijke waarden en bij de waarden van het bestuur waar jullie huisacademie onder valt?
5. Wat is volgens jou de waarde van professionele ontwikkeling?
6. Wat lukt jou goed als je collega's wilt stimuleren in hun professionele ontwikkeling?

7. Wat maakt het voor jou spannend om collega's te stimuleren in hun professionele ontwikkeling?
8. Hoe belangrijk vind jij het dat collega's aan kennisdeling doen? Welke rol zie jij hierbij voor de huisacademie?

Informeel leren

Bij informeel leren kun je bijvoorbeeld denken aan experimenteren met nieuwe manieren van lesgeven, workshops volgen en samenwerken in netwerken. Informeel leren is minder doelgericht en gestructureerd dan formeel leren (in opleidingen en cursussen). Informeel leren biedt collega's kansen om aan leerdoelen te werken die passen bij hun leervragen. Een uitdaging voor huisacademies is hoe je collega's motiveert om informeel te leren op hun werkplek zonder dat je hen voorschrijft hoe zij dit moeten vormgeven (Evers, Wassink, Kreijns, Van der Heijden, & Vermeulen, 2011).

Dialogovragen om zelf te overdenken en met collega's te bespreken:

Informeel leren stimuleren

1. Wat versta je onder informeel leren? Wat valt er volgens jou wel en niet onder?
2. Welke activiteiten van de huisacademie zijn gericht op informeel leren?
3. Hoe moedig je collega's aan om vaker informeel te leren van elkaar?
4. Wat zou er voor of tegen zijn om een collega in te zetten om bijvoorbeeld een workshop te geven?
5. Wat maakt informeel leren van collega's belangrijk: welke waarden van de huisacademie komen goed tot uiting bij informeel leren?
6. Wat is er extra voor nodig om collega's te stimuleren om informeel te leren? Welke richtinggevende waarden helpen om hierin keuzes te maken?

Opbrengsten van informeel leren

7. Wat levert informeel leren op voor collega's en leerlingen? Op welke manier reflecteren collega's op hun leeropbrengsten van informeel leren?
8. Wat zijn manieren om die leeropbrengsten te achterhalen?
9. Wat levert informeel leren op voor de organisatie, bijvoorbeeld voor teamontwikkeling of curriculumontwikkeling?
10. In hoeverre sluit informeel leren van collega's aan op de organisatiewaarden?
11. Hoe draagt informeel leren bij aan een cultuur van leren van en met elkaar?

2.2 Dialoogkaart deel B: Over grenzen heen kijken

De huisacademie bevindt zich in een krachtenveld met partijen die eigen belangen hebben, gericht op samen opleiden en professionaliseren, bijvoorbeeld schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, leraren- en schoolleidersopleidingen en partnerschappen Samen Opleiden. Voor de partnerschappen is vooral de begeleiding en professionele ontwikkeling van nieuwe collega's een ingang voor samenwerking met huisacademies.

De partnerschappen Samen Opleiden hebben momenteel te maken met de vorming onderwijsregio's en andere landelijke invloeden die een regionale uitwerking krijgen, zoals de Nationale Aanpak Professionalisering van Leraren (NAPL). Deze ontwikkelingen hebben consequenties voor het krachtenveld in de regio en daarmee voor de positie en de rol van huisacademies. Het ligt daarom voor de hand om na te gaan welke rol de huisacademie in dit krachtenveld kan spelen.

Dialoogvragen om zelf te overdenken en met collega's te bespreken:

1. Maak een tekening (een overzicht, kaart) die zichtbaar maakt hoe jullie huisacademie zich verhoudt tot andere partijen in de regio. Vraag aan collega's: herken je dit, welke partijen ontbreken nog?
2. Wat zou de meerwaarde zijn van 'over de grenzen kijken'? Voor wie zou dat betekenisvol zijn?
3. Wat is in jullie huisacademie op dit moment de balans tussen intern gerichte activiteiten en extern gerichte

activiteiten? Bij welke activiteiten kunnen ook collega's van andere besturen aansluiten?

4. Wat is voor jou de waarde van meer verbinding met de regio? Welke waarden komen dan naar voren? Wat zeggen die waarden jou? Wat maakt het voor jou spannend om collega's te stimuleren om over grenzen heen te kijken?
5. Op welke manier sluit samenwerking met andere partners aan bij de visie van het bestuur waar jullie huisacademie onder valt?
6. Met welke partners in jullie regio zou je je willen verbinden om informeel leren te versterken? Denk bijvoorbeeld aan het creëren van een doorlopende lijn in de professionele ontwikkeling van leraar-in-opleiding – starter – ervaren leraar, of aan het delen van relevante data.
7. Pak het Vierkwadrantenmodel erbij (zie 1.6): welke afstemming vraagt samenwerking met andere partners in de regio? Hoe kan samenwerking met andere partners eruitzien? Welke waarden van jullie eigen bestuur dragen bij aan verdere samenwerking?
8. Welke opbrengsten kan hechtere samenwerking met partners in de omgeving hebben voor leraren en andere onderwijsprofessionals in jullie regio?
9. Waar zie jij kansen om de samenwerking te borgen voor de toekomst?

2.3 Reflectie

Na het overdenken en doorspreken van de dialoogvragen is het tijd om de balans op te maken. Wat levert de dialoog jullie op en welke acties vloeien eruit voort? Je kunt denken aan de ontwikkeling van een regionaal aanbod op een bepaald terrein waar onder onderwijsprofessionals vraag naar is. Je kunt er ook voor kiezen om dat niet zelf op te zetten, maar te verwijzen naar een aanbod van bijvoorbeeld een hogeschool in de regio. Een waarderend onderzoek naar de gewenste toekomst kan leiden tot onderbouwde keuzes om de juiste stappen te zetten (Tjepkema, Verheijen & Kabalt, 2015). Het vraagt aandacht om na te gaan hoe jullie huisacademie idealiter kan worden vormgegeven. Het waardengerichte perspectief van deze dialoogkaart biedt kansen om in afstemming met andere partners in de regio de volgende stap te zetten in de ontwikkeling van de huisacademie.